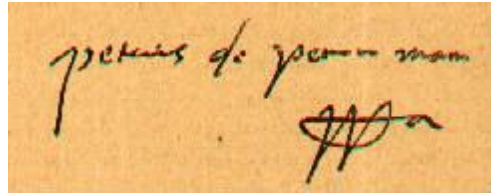

Perényi Péter

Perényi Péter koronaőr, erdélyi vajda, Perényi Imre nádor fia, Perényi Ferenc püspök testvére. Perényi Péter 1502-ben született Báthory Magdolna és Perényi Imre házasságából. Apja családjának ősei a 13. században emelkedtek egy Hernád-völgyi német hospesfaluba, az Abaúj megyei Perény lakói közül a köznemesek sorába. Első említett ősük, Dobos Orbán III. Andrástól kapta birtokul a névadó helységet. A családtagok területeik gyarapítására törekedtek, Péter nagyapja, Perényi István zempléni főispán, főasztalnok azonban felségsértés miatt elvesztette birtokait.

István fia, Perényi Imre Terebes, Füzér, Csorbakő és Újvár birtokában elegendő erővel rendelkezett a család újbóli felvirágoztatásához. Befolyása növekedett az udvarban, Abaúj vármegye örökös főispánja, majd az ország nádora lett, ezzel Perényiek eddig el nem ért rangra emelkedtek. Imre tevékenyen részt vett a Habsburg–Jagelló házassági szerződés létrejöttében, szolgálatai fejében német-római szent birodalmi hercegi címet nyert. A család az ország egyik legnagyobb birtokosává vált a Délvidéken Valpó, valamint a baranyai Siklós, a hevesi Debrő és a borsodi Ónod megszerzésével.

Perényi Imre nádor 1519-ben bekövetkezett halála után Péter lépett örökébe mint temesi és Abaúj vármegyei főispán, valamint temesvári főkapitány. Még ugyanebben az évben koronaőr lett. Jelen volt 1526-ban a mohácsi csatában. Előbb Szapolyai János király híve. 1526-ban erdélyi vajda és Abaúj vármegye főispánja is lett (a főispáni és az örökös főispáni rang nem ugyanaz, lehetett párhuzamosan is viselni a kettőt).

1526 és 1527 között harcolt a Cserni Jován vezette bácsi szerb felkelők ellen. A vezérüktől a szőlősi csatában vereséget szenvedett, de néhány hónap múlva Czibak Imrével Szeged mellett döntő vereséget mért a rácokra.

1527 végén I. Ferdinándhoz pártolt, s a koronát is kiszolgáltatta neki. Jutalmul Sárospatakot és az egri püspökség javainak haszonélvezetét kapta. 1529-ben ismét János király pártján állt; ő kérte meg ura számára és kísérte Magyarországra Izabella királynét. 1540-ben megint Ferdinándhoz állt, aki kinevezte királyi kancellárrá.

1542-ben gyanúba került, hogy a török fennhatóságának elismerésével maga számára akarja a trónt megszerezni, ezért Ferdinánd elfogatta és holtáig 1548 januárjáig fogságban tartotta.

A Perényiek Báta történetének sötét lapjain tűnnek fel. A 16. század első éveiben megszerezték az akkor már országos hírévű kegyhely kegyuraságát és vissza is éltek helyzetükkel. Szerémi György történetíró így emlékezik erről: „Így szerezte meg Perényi Imre, Perényi Péter atyja a bátai apátságot, ahol a szentséges Szentség sok év előtt megjelent. Becstelenséget terjesztett János apátról, és kizáratta a monostorából, aki megszegyenyítve ide-oda futkosott. És az ő halála után fia, Perényi Péter teljesen kiverte a szerzetes testvéreket, végül monostorukba, mintegy istállóba tette lovait, s a mi urunk, Jézus Krisztus vérének saját kezével megragadva, várába, Siklóstra vitte.” Ulászló király 1516-ban el is vette a Perényiektől a kegyuraságot. 1539-ben, amikor a bátai apátság elpusztult a pápai nuncius azt hallotta valakitől, hogy a Szent Vér ereklyét Perényi Péter vitte el valamelyik várába.